

A tanyai gazdaközönséget belvizvölgyek szerint kell megszervezni

Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter rendelete a szeged-
vidéki belvizek szabályozásáról

(A Délmagyarország munkatársától) Szegeden ma összeül a Duna-Tisza-
közti Mezőgazdasági Kamara par-
lamentje, hogy széles keretben meg-
tárgyalja a Délalföld árvízproblémá-
ját. A nagygyűlésre az érdekelt gaz-
dasági egyesületek kiküldöttjei is meg-
érkeznek és bizonyára mindnyájan
alapos felkészültséggel szólnak majd
a kérdéshez.

Az árvízproblémát azonban — ez
baljós híressége Szegednek — ná-
tunk ismerik legalaposabban. Dr.
Pávó Ferenc tb. főjegyző, aki 1919-
óta foglalkozik a belvizrendezés kér-
désével, valamint Breinovics Vil-
mos műszaki tanácsos, aki egyike a
legkitűnőbb mérnökeinknek a torony-
alatt. A Délmagyarország munkatársa
felkereste ezt a két kiváló szakem-
bert, hogy az árvízgyűlés előtt is-
mertessék a tényleges helyzetet. Dr.
Pávó Ferenc tb. főjegyző és Brei-
novics Vilmos tanácsos az alábbiakban foglalták össze a szegi
belvizproblémák megoldását:

A szegedvidéki belvizrendezés
kérdése immár másfél százados, az
1790. év óta foglalkoztatja a szeged-
vidéki gazdálkodó közönséget. Bár
minden csapadékosabb időszak sür-
geti a kérdés megoldását, ez mind
mai napig nem történhetett meg. A
munkálatok végrehajtására szükséges
pénzügyi fedezetet biztosítani soha-
sem sikerült. Az idők folyamán több
értékes terv készült, ezek közül a
legutolsó az 1920-as évekből származó
Udránszky József-féle tervet. Ezt a
tervet azért nem tudták végrehaj-
tani, mert a belvizi érdekeltségeket
nem sikerült összehozni úgy, hogy
társulatot alakítsanak s ennek keze-
lésében oldják meg az életbevágóan
fontos kérdést. Azért nem sikerült a
társulás, mert a rendkívüli vízjárás-
ok a gazdákat tönkretették, épüle-
teik megrongálódtak, szőlőik és gyümölcsösök
kipasztyultak, a termés
évről-évre kimaradt, a teherviselő-
képesség a lehető legkisebbre zsugo-
rodott, nem volt kilátás arra, hogy a
hozzájárulási összegeket előteremt-
hessék.

Amint nyilvánvalóvá vált, hogy
az Udránszky-féle tervet megvalósí-
tani nem lehet, a kormány kezdemé-
nyezésére 1923. évben megalkották a
mezőgazdasági művelésre alkalmas
területek lecsapolásáról szóló XLI.
törvényt, ez módot nyújtott a kény-
szerlecsapolásra s lehetővé tette azt
is, hogy a belvizkárt-szenvedő ug-
ynevezett fensíki területeket bevonják
azon érdekelt társulatok körébe, aho-
va a belvizek természetesen, vagy mes-
terséges uton lefolynak.

Az 1940. év óta egyfolytában

tartó rendkívüli belvizáradások az
eddigiekénél is súlyosabb károkat
okoztak, nem maradt ép ház, ép gyümölcsös
és szőlő s a szántóföldek
művelése is teljesen lehetetlenné vált,
ugyhogya a túlnépesedett szeged-
vidéki vadvízes területeken letelepült
szinmagyar lakosság helyzete immár
tarthatatlan.

Örömmel kell üdvözlünk a
kormány azon elhatározását, amely-
lyel az említett kényszerlecsapolási
törvény végrehajtását elrendelte. Ez-
zel lehetővé vált a vadvizrendezési
munkák megkezdése, tervszerű vég-
rehajtása és az érintett mezőgazdál-
kodással foglalkozó lakosság életfel-
tételének biztosítása. Aggódva kell
azonban gondolnunk arra, hogy en-
nek a lakosságnak teherviselőképessége
a rendkívüli károsodások foly-
tán most még csekélyebb, mint amily-
en a múltban volt. A beruházási és
fenntartási költségeket most rendelke-
zésre bocsájtani képtelen s az elszen-
vedett károk helyreállítása évtizede-
kig tarthat, megfeszített munkát igényel
s minden anyagi erőforrást a
legteljesebb mérvben igénybe fog
venni.

Az érdekelt lakosságnak az
érintett ármentesítő társulatokkal
együtt közös kérelemmel a kormány-
hoz kell fordulniok a beruházási költsé-
geknek államsegély címén történő

A földművelésügyi miniszter rendelete a szegedi ármentesítő területének kibővítéséről

Bánffy Dániel földművelésügyi
miniszter április 15-én a következő ren-
delkezés adta ki:

Rendeletem a társulati ártéren
kívül fekvő ugynevezett Sze-
ged-vidéki vadvízes területek
egy részének a társulati ártér-
hez való csatolása ügyében.

A szegedvidéki vadvizek ellen immár
negyedik esztendője folytatott küzde-
lem során nyilvánvalóvá lett — így
szól a rendelet —, hogy nem elegendő
ezeknek a vizeknek az eddigi Sze-
ged felé való együttes levezetését
megakadályozni, hanem gondoskodni
kell arról is, hogy ezeknek, a Szeged-
től részben elterelt ilyen vadvizeknek
a befogadó Tisza folyóba leendő el-
juttatása, a folyó mindenkor vizálá-
sától függetlenül biztosítottassék. Ez
azonban csak akkor lesz elérhető, ha
ezeket a vizeket a saját árterületükön
keresztül engedő csongrád-sövényhá-
zi, harmas-algyői, illetve szegedi ár-
mentesítő és belvizszabályozó társu-
latok abban a helyzetben lesznek,
hogy ezeket a vizeket a Tisza magas
vizállásakor is megfelelő átemelő szí-
vattyuzó berendezésekkel a Tisza fo-
lyóba át tudják emelni. Ma azonban
egyik ilyen társulat sincs abban a
helyzetben, hogy ezt a feladatot teljes
mértékben meg tudná oldani. Eppen
ezért az egész belvizrendszernek korszer-
sítése és az említett vadvizek ki-
öntés- és tározásmentes átvezetésének
biztosítása végett a társulat is nagy-
szabású beruházási munkálatok vég-
rehajtása előtt áll, az ezzel kapcsola-
tos költségek azonban olyan nagy ösz-
szegű költségeket igényelnek, amelyeket
a társulat mai ártéren elviselni nem

rendelkezésre bocsájtása érdekében.
— Az érdekelteknek vállalni kell
a fenntartási költségeket, de kériék a
kormányhatóságot arra, hogy mind-
addig, amíg a mezőgazdálkodási vi-
szonyok gyökeresen megváltozhatnak
s a teherviselőképességük újra hely-
reáll, átmenetileg a kormányhatóság
vállalja magára a fenntartási költsé-
gek fedezését is.

A fensíki területeknek az ár-
mentesítő társulatokkal történő tár-
sulását kívánatos oly formában meg-
valósítani, hogy a fensíkiek részére
biztosítsák a társulat keretén belül
különleges érdekeik megvédésére az
önkormányzati lehetőségeket.

A lecsapolás megoldásával a
vizgazdálkodás kérdése még nem
nyer kielégítő rendezést. A mezőgaz-
dálkodásra nézve a túlnedves eszten-
dők sokkal hátrányosabbak, mint az
aszályságok, mégis gondolni kell az
aszályságok leküzdésének lehetővéte-
telére is, már most a lecsapolás al-
kalmával. Meg kell oldani egyidejű-
leg az öntözés kérdését is. Szeged-
vidéki vadvízes területen a terepalaku-
lús lehetősége teszi a vízlevezetés, egy-
ben az öntözés kérdésének szerencsés
megoldását is. A vizgazdálkodás tö-
kéletes végrehajtása érdekében a ta-
nyaszerűen letelepült gazdaközön-
ség celszerű belvizvölgyek szerint
megszervezni. Bizonyos, hogy ez a
szervezet sokkal szorosabban fűzi
össze az érdekelteket a jövőben, mint
az eddigi bármilyen irányú egyesülés
vagy társulás. Ez a jövőbeli társulás
amellett, hogy a gazdasági életnek
határozott irányt szab, — az érdekel-
teket szervesen és öntudatosan fogja
belekapcsolni a termelő nemzeti élet-
be.

tud. Nyilvánvaló, hogy ezeket a te-
rületeket, amelyekről származó vad-
vizeket a társulat mai árterületén ke-
resztülvezetve, a befogadó Tisza folyó-
ba juttatja el, részletezni kell az ez-
zel kapcsolatban felmerülő költségek
terhének a viselésében is. Evégből,
élve a mezőgazdasági művelésre al-
kalmas területek lecsapolásáról szóló
1923. évi XLI. tc. 7. szakaszában biz-
tosított jogommal, a szegedkörnyéki
vadvízes területekből azt, amelyek a
következő határok között fekszik:
Szatmárnál a harmas-algyői ármen-
tesítő társulattal közös érintkezési
ponttól kiindulva a budapest-szegedi
vasuti vonal mentén halad Kistelek
alatt, attól délre, a kisteleki mellék-
csatorna mentén halad Csengele pusztán
keresztül. A dongéri főcsatorna
déli partján haladva metszi a Kiskun-
majsza-Szentlázsló közti vasutat és
müntat. Onnan Kiskunmajsza felett, at-
tól északra vonul Szank község felé
s azt északi irányban megkerüli Kis-
kunhalas városától keleti irányban
Orbán-major felé halad, további irá-
nya Balota-pusztán keresztül a Szék-
sós-tavak völgyén megy keresztül, az
ott tervezett belvizlevezető csatorna
vonalatól délre, Öttömöstől délre Sze-
ged városi gazdasági vasút Városta-
nya-Alsóközpont közötti vasutvonal
mentén a madarásztói völgyesatorná-
tól délre, Horgos községtől északra
halad és a madarásztói csatornát el-
érve, csatlakozik a társulat jelenlegi
ártéren déli határához, a szegedi ár-
mentesítő és belvizszabályozó társulat
árterületéhez csatolom.

A társulat feladata leendő az idézett
törvényhely rendelkezéseinek megfe-
lelően a szóbanforgó vadvizlevezetés,
illetve átvezetés és a Tiszába való el-
juttatás céljából teljesítendő munká-
latok befektetési és fenntartási költsé-
geivel, valamint a rájuk eső igaz-
gatási és kezelési költségekkel a Társu-
lathoz csatolt ezt az összesen kere-
ken kétszázötvennyolcezer katasztrális
holdnyi kiterjedésű új ártéri területet
megterhelni. Amennyiben ennek a
megterhelésnek az aránya tekintet-
ben az új árterület birtokosaival a társu-
lat megegyezni nem tudna, úgy ezt

az arányt a vonatkozó tárgyalási ira-
tokkal felszerelendő és a társulat ál-
tal elem terjesztendő javaslatot tar-
talmazó felirat alapján — magam fo-
gom megállapítani.

Csak akkor lesz szép a lakása, ha
butorát nálunk vásárolja!

ASZIALOSMESTEREK

BÚTOR CSARNOKA
Szendrői Géza és Társai
Szeged, Dugonics-ter 11.
Telefon: 41-11-28.

A Magyar Szó Munka- közösség drámatörténeti bemutató előadása

(A Délmagyarország munkatársától)
A Szegedi Egyetemi Ifjúság Magyar
Szó Munkaközössége szombat este
az egyetem bölcseleti karának nagy
előadótermében rendezte második drá-
matörténeti bemutatató előadását. Ez-
uttal a magyar drámairodalom három
jellegzetes terméke került bemutatás-
ra: a Sándor-kódexből »Három kö-
rösztény leán«, a XVIII. századból
való Pálos-közjáték, »Kocsnya Mi-
hály házassága« és Vörösmarty »Ma-
rót bán«-jának V. felvonásából egy
jelenet.

Sík Sándor professzor, akinek
kezdemenyezésére a drámatörténeti
bemutatók megindultak, bevezető be-
szédében ismételtén rámutatott, hogy
a Magyar Szó Munkaközösségének be-
mutatói nem színházi előadások, hanem
szerves részei az egyetemen folyó iro-
dalomtörténeti oktatásnak.

Elsőnek a latin eredetű egy apá-
ca által fordított »Három körösztény
leán« című elnépiesített játékot adták
elő a munkaközösség tagjai. Hogy
élénkebbé tegyék a játék menetét, be-
leszóltak néhány régi dalt, a színe-
lyeket és jelmezeket, pedig néhány
kelléssel és ruhadarabbal jeleztek.
Gyulay Lenke, Csernák Emília
és Hitter Piroska játszották a cim-
szerepeket »három körösztény leán-
hoz illő nemes párosszal és tiszta szó-
vegykijéssel, kívülük Szemes Mi-
hály, Kiss O. Miklós, Serfőző
Rózsa, Marhauser János, Tar-
jáni Sándor, Bartos István, Óz-
váry György, Milánkovits Kál-
mán és Ertsey Sarolta szerepeltek
az érdekes irodalomtörténeti doku-
mentumként ható műben.

A »Marót bán« romantikus tirádait
Sztachó Lajos, Zalányi Sámuel,
Szemes Mihály és Németh Fe-
renc szavalták érzéssel, majd a »Ko-
csnya Mihály házassága« következett
ügyes előadásban, a jóízű kis játék
eredeti humora és hamvas bája iránt
tanusított nagy megértéssel. A cim-
szerepben Fodor József nyújtott hiteles
alakítást, a vénlányból lett részeges,
szószegő feleséget Csenev Magda ját-
szotta sok tehetséggel. Szemes Mihály,
az ügyes Ertsey Sára, Tarjáni Sándor,
Serfőző Rózsa, Milánkovits Kálmán és
Jakab István egy-egy üde színfolttal
járultak hozzá a XVIII. századbeli
bohózat harszó sikeréhez.

A darabok ügyes rendezése Szemes
Mihály tehetségét dicséri.

Széchenyi Mozi

Ma 3, 5, 7, 9, hétfőn 5, 7, 9 órakor!

**GYURKOVICS
FIUK**

Herczeg Ferenc
szellemes vidám regénye filmen.

RAY, SIMOR, SZILASSY,
SZÉCHENYI, RAJNAI főszereplésével

BELVÁROSI MOZI

Meg kellett hosszabbítanunk
vasárnap és hétfőre a legjobb ma-
gyar filmek egyikét az

5-ös számú

őrház

Főszereplők:

BULLA, JÁVOR, BIHARI TORO-
NYI stb. 3, 5, 7, 9.

Jönnek a

**Tengeri
farkasok**

Korzóban

Vasárnap 3-5-7 és 9-kor
Hétfőn utoljára!

A nagy **PÁGER**-film

Dr. Kovács István